

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*До 80-річчя
професора С.Ю. Масловського*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОРФОЛОГІЇ ЛЮДИНИ

Збірник тез
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

23–25 вересня 2020 року, м. Харків

ХАРКІВ
ХНМУ
2020

УДК 611 (06)
C89

Затверджено
Вченого радиою ХНМУ.
Протокол №8 від 30 вересня 2020 р.

Редакційна колегія:

проф. О.Ю. Вовк;
доц. Д.О. Гордійчук;
доц. В.Б. Ікрамов.

- C89 **Сучасні проблеми морфології людини:** зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Харків, 23–25 вересня 2020 р.). – Харків: ХНМУ, 2020. – 156 с.

У збірнику подані тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Матеріали конференції охоплюють філо- та онтогенетичні аспекти морфології людини; мікроскопічні особливості органів та тканин тіла людини; індивідуальну анатомічну мінливість та її значення для медицини (та сучасної морфології); морфотомографічні дослідження ділянок, систем та органів людини; значення морфології в системі сучасної медичної освіти та рівень її викладання.

УДК 611 (06)

ЗМІСТ

<i>Вовк О.Ю., Торяник І.І., А.Ю. Волянський</i> С.Ю. МАСЛОВСЬКИЙ. ЗГАДКИ ПРО ПЕДАГОГА, МИТЦЯ, ВЧЕНОГО	8
<i>Ольховський В.О., Григорян Е.К., Мирошниченко М.С.</i> МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ МАТКИ У ЖІНОК В РІЗНІ ТЕРМІНИ ПОСТМОРТАЛЬНОГО ПЕРІОДУ ...	10
<i>Кока В.М., Старченко І.І., Філенко Б.М., Ройко Н.В., Редченко Л.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ КРОВОПОСТАЧАННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ЯЗИКА ЩУРІВ В НОРМІ.....	12
<i>Хламанова Л.І., Чайковський Ю.Б.</i> РОЛЬ ГІСТОЛОГІЇ У ПІДВИЩЕННІ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	14
<i>Шамало С.М., Кваско О.Ю., Демидчук А.С., Кондаурова А.Ю.</i> ФАРМАКОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТРАВМИ СІДНИЧОГО НЕРВА ЗА УМОВ РТУТНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ.....	18
<i>О.М. Скрябіна, О.О. Шаповалова, О.І. Артеменко, О.П. Бабкіна</i> АНАТОМІЧНА ЛЕКЦІЯ ЯК ФОРМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	19
<i>Kinash O., Hirko T., Kisilova O., Lisachenko O., Kisilova O., Pelipenko L., Boruta N., Hryhorenko A., Donets I.</i> FEATURES OF THE CYTOGRAM CELLULAR COMPOSITION IN ORAL MUCOSA LEPTOTRICHOSIS PATIENTS WITH GASTROENTEROLOGICAL PATHOLOGY	22
<i>Плахотний Р.О., Керечанин І.В., Шмаргальов А.О., Ковальчук Н.В.</i> ПОРІВНЯЛЬНА МОРФОЛОГІЯ ПРЯМОЇ КИШКИ СВИНІ ТА ЛЮДИНИ ЗА ДОПОМОГОЮ 3D РЕКОНСТРУКЦІЇ	23
<i>Нечепоренко А.Г., Бушман В.С.</i> ВПЛИВ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ НА РЕПРОДУКТИВНУ СИСТЕМУ ЩУРІВ ЛІНІЇ WISTAR	25
<i>Гаратко Т.В., Матешук–Вацеба Л.Р.</i> СУБМІКРОСКОПІЧНІ ЗМІНИ ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛІВ ПРИ ДІЇ ГЛУТАМАТУ НАТРИО ТА ПІСЛЯ КОРЕКЦІЇ МЕЛАТОНІНОМ..	28
<i>Антонюк О.П., Вовк Ю.М.</i> ЕМБРІОГЕНЕЗ ПОРОЖНЬОЇ КИШКИ ТА КЛУБОВОЇ КИШКИ..	30
<i>Яременко Л.М., Грабовий О.М., Шепелев С.Є., Керечанин І.В..</i> ЕКСПРЕСІЯ БІЛКУ НЕЙРОФІЛАМЕНТІВ В НЕЙРОНАХ СЕНСОМОТОРНОЇ КОРИ ВЕЛИКИХ ПІВКУЛЬ ПРИ СЕНСИБІЛІЗАЦІЇ МОЗКОВИМ АНТИГЕНОМ ЗА УМОВ ГІПОПЕРФУЗІЇ.....	35

Черно В.С., Харченко О.В., Нужна О.К.		
МОРФОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПАЗУШНОГО СТОКУ У ДОРОСЛИХ ЛЮДЕЙ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТИПУ		
БУДОВИ ЧЕРЕПУ	37	
Черкасов В.Г., Дзевульська І.В., Камінський Р.Ф., Матківська Р.М., Гамалій В.М., Сокуренко Л.М.		
МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ЛІМФОЇДНИХ ВУЗЛІКІВ КЛУБОВОЇ		
КИШКИ ЩУРІВ З ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЮ ОПІКОВОЮ		
ТРАВМОЮ ШКІРИ ЗА ДІЇ ЛАКТОПРОТЕЙНУ З СОРБІТОЛОМ ..41		
Тубольцева О.Д.		
АНАТОМО-ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ДІАФРАГМ ТА		
НАСЛІДКИ ЇХ ДИСФУНКЦІЇ.....	43	
Тубольцева О.Д.		
СУДОВО-МЕДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ВОГНЕПАЛЬНИХ		
ПОРАНЕНЬ. «КОНУС БОКАРІУСА»	45	
Сухоносов Р.О., Лебедєва А.О.		
ДО ПИТАННЯ ПРО КІЛЬКІСНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ		
БІОПТАТІВ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ.....	47	
Куліш С.А., Терещенко А.О., Сухоносов Р.О.		
ІНДИВІДУАЛЬНА МІНЛІВІСТЬ ПОЗА- ТА		
ВНУТРІШНЬООРГАННИХ СУДИННО-НЕРВОВИХ		
КОМПЛЕКСІВ ПЕЧІНКИ.....	51	
Торяник І.І., Попова Н.Г., Чигиринська Н.А., Вовк О.О.		
УРОДЖЕНИ ВАДИ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ		
ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ У НОВОНАРОДЖЕНИХ		
ТА ПЛОДІВ З ДІАГНОСТОВАНОЮ		
ВІРУСНО-МІКОПЛАЗМЕННОЮ ІНФЕКЦІЄЮ	56	
Слободян О.М., Гузак В.Д.		
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТИПОВОЇ ПОВЕРХНЕВОЇ		
ДОЛОННОЇ ДУГИ В ПЕРИНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ		
ОНТОГЕНЕЗУ	59	
Skyba D.V., Shafranetska V.S.		
INDIVIDUAL ANATOMICAL VARIABILITY AND ITS		
IMPORTANCE IN MEDICINE AND MODERN MORPHOLOGY 61		
Сидоренко М.І., Білаш С.М.		
РЕАКЦІЯ КИШКОВОЇ СТІНКИ КЛУБОВОЇ КИШКИ НА		
ІМПЛАНТАЦІЮ РІЗНИХ ВІДІВ ШОВНОГО МАТЕРІАЛУ	63	
Раскалей Т.Я., Раскалей В.Б., Ковальчук О.І., Прокопець К.О.		
ВЗАЄМОДІЯ НЕЙРОНІВ, КЛІТИН НЕЙРОГЛІЇ ТА КЛІТИН		
СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ ПРИ ТУПІЙ ТРАВМІ		
СПИННОГО МОЗКУ	66	
Popova I.S.		
MORPHOLOGY OF INFRAHYOID TRIANGLES CONTENT DURING		
EARLY PRENATAL PERIOD OF HUMAN ONTOGENESIS		68

<i>Понирко А.О., Бумейстер В.І., Теслик Т.П.</i>	
МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ОЦІНКА СТАНУ ДОВГИХ ТРУБЧАСТИХ КІСТОК У ЩУРІВ МОЛОДОГО ВІКУ ПІД ВПЛИВОМ ХРОНІЧНОЇ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ.....	69
<i>Радомський О.А., Петренко О.М., Радомська Н.Ю., Ковальчук Н.В.</i>	
МОРФОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСНИХ АРТЕРІЙ ВЕЛИКОЇ ПІДШКІРНОЇ ВЕНИ ГОМІЛКИ ЛЮДИНИ ТА ЇХ ПРИДАТНОСТІ ДО КРОВОПОСТАЧАННЯ ТКАНИН.....	74
<i>Петренко О.М., Радомський О.А., Безродний Б.Г.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ КЛІТИННИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІКУВАННІ ГНІЙНО-НЕКРОТИЧНИХ РАН НИЖНІХ КІНЦІВОК.....	75
<i>Михайличенко К.В.</i>	
ВПЛИВ ЕКСПРИМЕНТАЛЬНОГО ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ НА ЩИТОПОДІБНУ ЗАЛОЗУ	77
<i>Кочмарь М.Ю., Литвак Ю.В., Гецко О.І., Палапа В.Й.</i>	
МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ ПРИ ЕКСПРИМЕНТАЛЬНОМУ ОЖИРІННІ	79
<i>Кононов Б.С., Білаш В.П.</i>	
АНАТОМО-МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ МОЗОЧКА БІЛИХ ЩУРІВ.....	80
<i>Жарова Н.В., Боягіна О.Д., Жаров М.О.</i>	
АНТРОПОМЕТРИЧНІ СКЛАДОВІ ПОРУШЕННЯ ПОСТАВИ І ФОРМИ СТОПИ	82
<i>Дубінін С.І., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Рябущко О.Б., Ваценко А.В.</i>	
АНАЛІЗ МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ БУДОВИ СТІНКИ ЖОВЧНОГО МІХУРА ЛЮДИНИ В ПЕРІОД ВІД НАРОДЖЕННЯ ДО 20 РОКІВ	86
<i>Білаш С.М., Донченко С.В.</i>	
МОРФОЛОГІЯ НАДНИРНИКІВ ЩУРІВ	89
<i>Гринцова Н.Б.</i>	
МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЕПІФІЗА СТАТЕВОЗРІЛИХ ЩУРІВ ЗА УМОВ КЛІТИННОЇ ДЕГІДРАЦІЇ	91
<i>Гордійчук Д.О., Лук'янчук В.Д.</i>	
АНАЛІЗ ПАРОДОНТОПРОТЕКТОРНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ АЦЕТИЛЦІСТЕЇНУ ЗА УМОВ ХРОНІЧНОГО	
ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ	95
<i>Андрющак Л.А., Цигикало О.В., Горбачова О.О.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ МОРФОГЕНЕЗУ НІРКИ У РАНЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ.....	97
<i>Дмитренко Р.Р., Цигикало О.В., Гончаренко В.А.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ МОРФОГЕНЕЗУ КІСТОК СКЛЕПІННЯ ЧЕРЕПА В РАНЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗА ЛЮДИНИ	99

<i>Козарійчук Н.Я., Цигикало О.В.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СТІНОК ОЧНОЇ ЯМКИ У ПРЕНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ	101
<i>Перебийніс П.П., Цигикало О.В.</i>	
ВАРИАНТНА АНАТОМІЯ НАДПІД'ЯЗИКОВОЇ ДІЛЯНКИ ШІЙ У ПЛОДОВОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ.....	102
<i>Півторак В.І., Костюк Г.Я., Бурков М.В., Кфурі Е.Б.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЇ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ШЛУНКА ПРИ ДЕФІЦИТНИХ АНЕМІЯХ	
ПІСЛЯ РЕЗЕКЦІЇ ШЛУНКА	105
<i>Півторак В.І., Монастирський В.М., Голубовський І.А., Дусик А.В.</i>	
ОРГАНОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ ЄДИНОЇ НИРКИ ХВОРІХ РІЗНИХ СОМАТОТИПІВ ПІСЛЯ ВИДАЛЕННЯ	
КОНТРАЛАТЕРАЛЬНОЇ	108
<i>Дуденко В.Г., Вдовіченко В.Ю., Любомудрова К.С., Коробка І.М.</i>	
ІНДИВІДУАЛЬНА АНАТОМІЧНА МІНІЛІВІСТЬ БУДОВИ ЗОВНІШНЬОГО ВУХА ЛЮДИНИ.....	111
<i>Олексієнко В.В.</i>	
МОРФОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕБУДОВИ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ЯСЕН ПРИ ДІЇ НА НІХ КОМПЛЕКСУ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК (АНАТОМО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ).....	113
<i>Торяник І.І.</i>	
МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СУДИН ТА РЕЧОВИНІ ГОЛОВНОГО МОЗКУ У НАСЛІДОК РОЗВИТКУ	
ГЕНЕРАЛІЗОВАНОЇ ЦИТОМЕГАЛІЇ.....	115
<i>Пастухова В.А., Лук'янцева Г.В., Отченко В.В., Краснова С.П., Чуприна О.С.</i>	
ВІДМІННІ ОСОБЛИВОСТІ В ПОТРЕБІ ЕНЕРГІЇ ТА ХАРЧОВИХ РЕЧОВИНАХ У ОСІЬ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ ПРИ ЗАНЯТТЯХ ОЗДОРОВЧИМ ФІТНЕСОМ	120
<i>Моїсеєнко Т.Н., Торяник І.І., Казмірчук В.В., Іванік В.Ю.</i>	
ВРОДЖЕНА АПЛАЗІЯ ШКІРИ У ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІЙ ДІАГНОСТИЦІ ACNE VULGARIS (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ)	125
<i>Граніна О.В.</i>	
МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СУДИН ТА НЕРВІВ СЕЧОВИВІДНОЇ СИСТЕМИ У ЛЮДИНИ В ПОРІВНЯННІ З ТВАРИНАМИ.....	126
<i>Вовк О.Ю., Іонов І.А., Лютенко М.А.</i>	
ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА КРОВОПОСТАЧАННЯ ГОЛОВНОГО МОЗКУ КІШКИ ТА СОБАКИ	128
<i>Цимбалюк В.І., Торяник І.І., Медведев В.В., Труфанов О.В., Вовк О.О.</i>	
ВНУТРІШНЬОУТРОБНА ІНФЕКЦІЯ ТА ВАДИ РОЗВИТКУ ГОЛОВНОГО МОЗКУ	129

<i>Граніна О.В.</i>	
МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРОВООБІГУ СЕРЦЯ	131
<i>Христян Г.Є., Торяник І.І., Мойсеєнко Т.М., Якименко Р.О.</i>	
АНОМАЛІЇ РОЗВИТКУ ЗУБІВ У НАСЕЛЕННЯ СХІДНИХ ТА ЦЕНТРАЛЬНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	132
<i>Сазонова О.М., Бабій Л.М., Сосонна Л.О., Войницька О.М., Яковлєва Ю.В.</i>	
АНАЛІЗ КУТОВИХ РОЗМІРІВ ЛІЦЬОВОГО ВІДДІЛУ ЧЕРЕПА ЛЮДИНИ ЗРІЛОГО ВІКУ З ДОЛІХОКРАННИМ КРАНІОТИПОМ.....	134
<i>Торяник І.І., Труфанов О.В., Христян Г.Є., Моісеєнко Т.М., Вовк О.О.</i>	
АНОМАЛІЇ РОЗВИТКУ ПЛАЦЕНТИ ЗА УМОВ ІНФІКУВАННЯ ПРОСТИМ ГЕРПЕСОМ I ТА II ТИПІВ	136
<i>Шевченко К. В., Єрошенко Г. А., Лисаченко О. Д., Якушко О. С., Вільхова О. В., Скотаренко Т. А.</i>	
ЕЛЕКТРОННОМІКРОСКОПІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДНИЖНОЩЕЛЕПНИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ ЩУРІВ В НОРМІ ТА НА РАННІХ СТАДІЯХ ХРОНІЧНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ ЕТАНОЛОМ	139
<i>Ячмінь А.І., Білаш С.М., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Лічман Д.В.</i>	
ГІСТОТОПОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНДАЛЬНОГО ВІДДІЛУ ШЛУНКУ ЩУРІВ У НОРМІ	141
<i>Гринь В.Г.</i>	
АРХІТЕКТОНІКА ЛІМФОЇДНО-АСОЦІЙОВАНОГО ЕПІТЕЛІЮ ПЕЙСРОВИХ БЛЯШКОК ТОНКОЇ КИШКИ.....	143
<i>Пикалюк В.С., Усова О.В., Сологуб О.В., Шевчук Т.Я., Лавринюк В.Є.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА ПЕРИФЕРИЧНОЇ ГЕМОДИНАМІКИ ПІДЛІТКІВ РІЗНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	148
<i>Вовк О.Ю., Чеканова І.В.</i>	
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЗУЛЬТАТИВ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ПАРАМЕТРІВ СЕРЕДНЬОЇ ЧЕРЕПНОЇ ЯМКИ ЛЮДИНИ ЗРІЛОГО ВІКУ НА КІСТКОВИХ ПРЕПАРАТАХ ЧЕРЕПА ТА КТ ЗНІМКАХ ГОЛОВИ.....	150
<i>Вовк О.Ю., Ікрамов В.Б., Онашко Ю.М., Якименко Р.О.</i>	
КРАНІОМЕТРИЧНЕ ТА ТОМОГРАФІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ НАДОЧНОЯМКОВОГО ОТВОРУ (ВИРІЗКИ) ЛИЦЕВОГО ВІДДІЛУ ЧЕРЕПА	151

Висновки. Причинами вад розвитку головного мозку плодів та новонароджених стали інфекційні агенти (простий герпес, цитомегалія, токсоплазмоз). Поліморфізм вад проявляється агенезією, агірією, мікрогірією, поренцефалією. Тривалість життя новонароджених із вказаними вище вадами становила від 0 до 1,5 місяців.

МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРОВООБІГУ СЕРЦЯ

Граніна О.В.

Харківський національний медичний університет,
кафедра анатомії людини,
м. Харків, Україна

Вступ. Практично усі люди похилого віку страждають від порушення коронарного кровообігу. В Україні приблизно 30% летальних випадків виникають у випадку пошкодження коронарних артерій. У зв'язку з цим для розуміння цією важливої проблеми необхідно вивчення нормальної і патологічної анатомії коронарного кровообігу. Зараз існує багато варіантів класифікацій коронарних артерій, які прийняті у різних частинах світу і багатьох країнах. Але на нашу думку існують відповідні термінологічні різнобіччя між ними, що утворюють певні труднощі при діагностуванні даних коронарографії фахівців різного напрямку.

Мета роботи. Виявити кількість випадків різних типів коронарного кровообігу.

Провести аналіз літературних даних та порівняти з нашими дослідженнями.

Матеріали і методи. Нами було обстежено 110 хворих у віці від 18 до 50 років, різних за статтю; а також досліджено трупний матеріал.

Усім пацієнтам було проведено: методи коронарографії та електрокардіографії.

Результати. В результаті дослідження виявлено, що після проведення аналізу літературного матеріалу з анатомії і класифікації коронарних артерій дані співпадають з нашими. Була розроблена робоча класифікація коронарних артерій у відповідності з номенклатурою, яку прийняли у англомовній літературі.

Виявлено статистику існуючих різних типів коронарного кровообігу.

Було встановлено, що правий тип кровообігу зустрічається у 65% випадків, лівий тип – у 11% випадків, симетричний – у 20%.

Висновок. У ході дослідження визначили, що необхідна своєчасна діагностика та профілактика для попередження виникнення захворювань кровообігу серця.

АНОМАЛІЙ РОЗВИТКУ ЗУБІВ У НАСЕЛЕННЯ СХІДНИХ ТА ЦЕНТРАЛЬНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Христян Г.Є., Торяник І.І., Мойсеєнко Т.М. Якименко Р.О.

Державна установа «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України»,
м. Харків, Україна.

Приватна стоматологічна клініка «Полімед»,
м. Дніпро, Україна.

Приватна стоматологічна клініка «Стомадент»,
м. Кропивницький, Україна.

Харківська медична академія післядипломної освіти,
м. Харків, Україна.

Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

Вступ. Патологія зубо-щелепного апарату людини представлена широким спектром захворювань твердих та м'яких оболонок зубів (у тому числі, кореневу оболонку – перицемент), різні види ушкоджень, аномалій форми, числа, положення у ротовій порожнині. Окремими авторами завжди серйозним захворюванням органів ротової порожнини вважали пародонтоз. Деякі дослідники вказували на те, що пародонтоз є аномалією розвитку зубів.

Мета дослідження: вивчити якісну специфіку аномалій розвитку зубо-щелепного апарату у населення східних та центральних регіонів України.

Матеріали і методи. Матеріалом дослідження стали амбулаторні картки та історії хвороб пацієнтів обоє статі віком від 6 до 78 років, що зверталися за стоматологічною допомогою у державні та приватні стоматологічні клініки міст Дніпра, Харкова, Кропивницького, Полтави протягом 2008–2018 років. За для об'єктивізації запланованих досліджень авторами роботи було створено кунстколекцію вад зубо-щелепного апарату ($n=128$). Методологічний алгоритм доповнював резерви макромікроскопічного аналізу, гістологічних досліджень, даних комп'ютерної томографії (КТ) органів ротової порожнини, рентгенографії, біохімічних проб, імуноферментного аналізу, растрової електронної мікроскопії. Макромікроскопічне дослідження проводили традиційно. Робочими збільшеннями були $\times 4$; $\times 10$. Гістологічна техніка базувалась на заборі біоло-

АЛФАВІТНИЙ ПЕРЕЛІК АВТОРІВ

1. Андрушак Л.А. 97
2. Антонюк О.П. 30
3. Артеменко О.І. 19
4. Бабій Л.М. 134
5. Бабкіна О.П. 19
6. Білаш С.М. 63, 89, 141
7. Білаш В.П. 80
8. Безродний Б.Г. 75
9. Боягіна О.Д. 82
10. Бумейстер В.І. 69
11. Бурков М.В. 105
12. Бушман В.С. 25
13. Ваценко А.В. 86
14. Вдовіченко В.Ю. 111
15. Вільхова О. В. 139
16. Вовк О.О. 56, 129, 136
17. Вовк О.Ю. 8, 128, 150, 151
18. Вовк Ю.М. 30
19. Войницька О.М. 134
20. Волянський А.Ю. 8
21. Гамалій В.М. 41
22. Гарапко Т.В. 28
23. Гецко О.І. 79
24. Григорян Е.К. 10
25. Гринцова Н.Б. 91
26. Горбачова О.О. 97
27. Гордійчук Д.О. 95
28. Гончаренко В.А. 99
29. Голубовський І.А. 108
30. Грабовий О.М. 35
31. Граніна О.В. 126, 131
32. Гринь В.Г. 143
33. Гузак В.Д. 59
34. Демидчук А.С. 18
35. Дзвевульська І.В. 41
36. Дмитренко Р.Р. 99
37. Донченко С.В. 89
38. Дуденко В.Г. 111
39. Дусик А.В. 108
40. Дубінін С.І. 86
41. Єрошенко Г.А. 139, 141
42. Жарова Н.В. 82
43. Жаров М.О. 82
44. Іваннік В.Ю. 125
45. Іонов І.А. 128
46. Ікрамов В.Б. 151
47. Казмірчук В.В. 125
48. Камінський Р.Ф. 41
49. Кваско О.Ю. 18
50. Керечанин І.В. 23, 35
51. Ковальчук Н.В. 23, 74
52. Ковальчук О.І. 66
53. Козарійчук Н.Я. 101
54. Кондаурова А.Ю. 18
55. Кононов Б.С. 80
56. Кока В.М. 12
57. Коробка І.М. 111
58. Костюк Г.Я. 105
59. Кочмарь М.Ю. 79
60. Краснова С.П. 120
61. Куліш С.А. 51
62. Кфурі Е.Б. 105
63. Лавринюк В.Є. 148
64. Лебедєва А.О. 47
65. Лисаченко О. Д. 139
66. Литвак Ю.В. 79
67. Лічман Д.В. 141
68. Лук'янчук В.Д. 95
69. Лук'янцева Г.В. 120
70. Любомудрова К.С. 111
71. Лютенко М.А. 128
72. Матешук-Вацеба Л.Р. 28
73. Матківська Р.М. 41
74. Медведев В.В. 129
75. Мирошниченко М.С. 10
76. Михайличенко К.В. 77
77. Моісеєнко Т.Н. 125
78. Моісеєнко Т.М. 136
79. Мойсесенко Т.М. 132
80. Монастирський В.М. 108
81. Нечепоренко А.Г. 25
82. Нужна О.К. 37
83. Олексієнко В.В. 113
84. Ольховський В.О. 10

85. Онашко Ю.М. 151
86. Отченко В.В. 120
87. Палапа В.Й. 79
88. Пастухова В.А. 120
89. Перебийніс П.П. 102
90. Передерій Н.О. 86
91. Петренко О.М. 74, 75
92. Пикалюк В.С. 148
93. Півторак В.І. 105, 108
94. Плахотний Р.О. 23
95. Понирко А.О. 69
96. Попова Н.Г. 56
97. Прокопець К.О. 66
98. Радомський О.А. 74, 75
99. Радомська Н.Ю. 74
100. Раскалей Т.Я. 66
101. Раскалей В.Б. 66
102. Редченко Л.В. 12
103. Ройко Н.В. 12
104. Рябущко О.Б. 86
105. Сазонова О.М. 134
106. Сидоренко М.І. 63
107. Скотаренко Т. А. 139
108. Скрябіна О.М. 19
109. Слободян О.М. 59
110. Сокуренко Л.М. 41
111. Сологуб О.В. 148
112. Сосонна Л.О. 134
113. Старченко І.І. 12
114. Сухоносов Р.О. 47, 51
115. Терещенко А.О. 51
116. Теслик Т.П. 69
117. Торяник І.І. 8, 56, 115,
    125, 129, 132, 136
118. Тубольцева О.Д. 43, 45
119. Труфанов О.В. 129, 136
120. Улановська-Циба Н.А. 86
121. Усова О.В. 148
122. Філенко Б.М. 12
123. Харченко О.В. 37
124. Хламанова Л.І. 14
125. Христя́н Г.Є. 132, 136
126. Щигикало О.В. 97, 98,
    101, 102
127. Цимбалюк В.І. 129
128. Чайковський Ю.Б. 14
129. Чеканова І.В. 150
130. Черкасов В.Г. 41
131. Черно В.С. 37
132. Чигиринська Н.А. 56
133. Чуприна О.С. 120
134. Шамало С.М. 18
135. Шаповалова О.О. 19
136. Шевченко К. В. 139, 141
137. Шевчук Т.Я. 148
138. Шепелєв С.Є. 35
139. Шмаргальов А.О. 23
140. Якименко Р.О. 132, 151
141. Яковлева Ю.В. 134
142. Якушко О. С. 139
143. Яременко Л.М. 35
144. Ячмінь А.І. 141
145. Вогута N. 23
146. Donets I. 22
147. Hirko T. 22
148. Hryhorenko A. 22
149. Kinash O. 22
150. Kisilova O. 22
151. Kisilova O. 22
152. Lisachenko O. 22
153. Pelipenko L. 22
154. Popova I.S. 68
155. Shafranetska V.S. 61
156. Skyba D.V. 61

Наукове видання

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОРФОЛОГІЇ ЛЮДИНИ

Збірник тез

Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

Формат А5. Папір офсетний. Друк – цифровий.
Ум. друк. 9,75. Зам. 20-34063.

Редакційно-видавничий відділ ХНМУ,
пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.